

Předkládaná práce si klade za cíl představit terapeutické komunity pro poruchy osobnosti.

Ačkoli se u nás jedná o nový model terapie závažné osobnostní psychopatologie, jeho hlavní principy byly formulovány již před 60 lety britským psychiatrem M. Jonesem a od té doby jsou rozvíjeny v desítkách terapeutických komunit po celém světě.

V první části jsou shrnuty současné poznatky o poruchách osobnosti jako takových. Důraz je přitom kladen na nastínění různých psychologických teorií poruch osobnosti, jejichž poznatky se nejčastěji uplatňují v terapeutické praxi. Je konstatováno, že tyto přístupy si vzájemně neodporují a nepopírají se a je proto užitečné chápat jejich přínos komplementárně. Dále jsou vyzdvihnuty některé specifické problémy spojené s psychoterapií poruch osobnosti a jejím empirickým výzkumem. Konceptu demokratické terapeutické komunity je věnována pozornost v další části práce. Jsou prezentovány jeho základní charakteristiky, které jej v mnohém odlišují od tradičního medicínského modelu: klienti se spolupodílejí na vedení komunity, je kladen důraz na aktivní roli klientů v terapii vlastní i druhých a na přijetí zodpovědnosti za svá rozhodnutí. V dalším textu jsou představeny důležité psychické procesy a změny, které jsou tímto strukturním rámcem podporovány. Jsou také uvedeny nejčastější kritické výhrady k metodám práce v terapeutických komunitách.

Kapitola o výzkumu terapeutických komunit tvoří přechod k poslední části práce, v níž je prezentována studie probíhající v terapeutické komunitě Kaleidoskop. Je představen design výzkumného projektu pro sledování efektu tamního terapeutického programu a jsou popsány výsledky prvních statistických analýz. Je konstatováno, že klienti tohoto zařízení se shodují v intenzitě psychopatologické symptomatiky s klienty v zahraniční úspěšně provozovaného modelu a že se v osobnostní psychopatologii naopak odlišují od jiného stávajícího psychiatrického zařízení u nás.